

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Polityki
Społecznej
i Rodziny**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO
(NR 2)
z dnia 6 marca 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny – podkomisji stałej do spraw zabezpieczenia społecznego (nr 2)

6 marca 2025 r.

Podkomisja stała do spraw zabezpieczenia społecznego, obradująca pod przewodnictwem poseł **Jolanty Niezgodzkiej (KO)**, przewodniczącej podkomisji, zapoznała się z:

– informacją na temat funkcjonowania form wsparcia osób w kryzysie bezdomności.

W posiedzeniu udział wzięli: **Łukasz Krason** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Monika Piątkowska** zastępca dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Edmund Sęderowski** główny specjalista w Departamencie Oświaty i Polityki Społecznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Maria Milik** lekarz inspektor nadzoru orzecznictwa lekarskiego w Biurze Orzecznictwa Lekarskiego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Dariusz Lipski**, **Damian Norwiński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł **Jolanta Niezgodzka (KO)**:

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie na posiedzeniu podkomisji stałej do spraw zabezpieczenia społecznego.

Witam pana Łukasza Krasonia, sekretarza stanu, pełnomocnika rządu ds. osób niepełnosprawnych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Witam pana Arkadiusza Czarnotę, asystenta pana ministra w MRPiPS, panią Annę Bielawską-Jutrzenkę, zastępcę dyrektora Departamentu Pomocy Społecznej w MRPiPS, pana Krzysztofa Gasparskiego, głównego specjalistę w Departamencie Pomocy Społecznej w MRPiPS.

Witamy reprezentantów Kancelarii Prezesa Rady Ministrów: panią Monikę Piątkowską, zastępcę dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego, oraz panią Magdalенę Ruszkowską-Cieślak, ekspertkę.

Z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi również mamy reprezentację, dzień dobry. Jest z nami pan Edmund Sęderowski, główny specjalista w Departamencie Oświaty i Polityki MRiRW. Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego reprezentuje pani dr Maria Milik, inspektor nadzoru orzecznictwa lekarskiego w Biurze Orzecznictwa Lekarskiego.

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw zabezpieczenia społecznego. Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje zapoznanie się z informacją na temat funkcjonowania form wsparcia osób w kryzysie bezdomności. Czy są jakieś uwagi do porządku? Nie słyszę. Stwierdzam zatem, że podkomisja przyjęła porządek dzisiejszego posiedzenia.

Przechodzimy do jego realizacji. Jako pierwszego bardzo serdecznie poproszę o głos pana ministra Łukasza Krasonia. Ogromna prośba, żeby pan minister przedstawił nam informację na temat funkcjonowania form wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności.

Panie ministrze, proszę bardzo. Dziękuję.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej **Łukasz Krason**:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Dzień dobry państwu, witam państwa. Dzisiaj jestem w zastępstwie pani minister Katarzyny Nowakowskiej, która jest w MRPiPS osobą zajmującą się właśnie tematem osób

w kryzysie bezdomności. Pani minister się rozchorowała, więc aby pokazać, jak ten temat jest dla nas ważny, pojawiłem się w jej zastępstwie. Za chwilę oddam głos pani dyrektor Bielawskiej-Jutrzence, która przedstawi informacje dotyczące form wsparcia osób w kryzysie bezdomności, oczywiście te, które są w gestii naszego ministerstwa.

Ja tylko dodam od siebie, że wśród osób będących w kryzysie bezdomności, są także osoby z niepełnosprawnościami. Oczywiście to nie jest tematem przewodnim dzisiejszej informacji, ale chciałem dodać od siebie, jako pełnomocnik rządu ds. osób z niepełnosprawnościami, że robimy naprawdę wiele, aby pomóc osobom z niepełnosprawnościami, myśląc o tych osobach czy w kwestii mieszkalnictwa, czy w kwestii świadczeń, czy w kwestii innych form wsparcia. Osoby w kryzysie bezdomności, które mają orzeczenie o niepełnosprawności, są w tym obszarze naszej pracy.

Niedawno, w poniedziałek, mieliśmy spotkanie dotyczące mieszkalnictwa i staramy się też wprowadzać myślenie, że myśląc o mieszkalnictwie, o wsparciu mieszkaniowym, powinniśmy myśleć nie tylko o osobach z niepełnosprawnościami, ale że ten temat jest dużo szerszy. Mamy osoby, dzieci, młodzież w pieczy zastępczej, mamy osoby w kryzysie bezdomności, mamy seniorów. Myśląc o mieszkalnictwie jako o usłudze mieszkaniowej i o tym, co się z tym wiąże, powinno to być zagregowane we wszystkich tych obszarach.

Dla mnie ten temat jest ważny, bo wywodzę się ze środowiska, w którym działała i działa wciąż pani Adriana Porowska, która jest obecnie ministrami ds. społeczności obywatelskiej. A to jest osoba, która przez wiele lat wspierała osoby w kryzysie bezdomności i wie z praktycznego punktu widzenia, jak ważne jest, aby ten temat został należycie realizowany.

Nie przedłużając, co do meritum przekazuję głos pani dyrektor. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

Dziękuję serdecznie, panie ministrze.

Pani dyrektor, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Anna Bielawska-Jutrzenka:

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, panie ministrze, dziękuję za te słowa wstępu. Ja również w nawiązaniu do tematu później wykorzystam fakt, że jest z nami, jak został przedstawiony, główny specjalista pan Krzysztof Gasparski, który w Departamencie Pomocy Społecznej, w jednym z wydziałów, faktycznie jest specjalistą do spraw osób w kryzysie bezdomności. Niemniej tytułem wstępu troszeczkę opowiem o tym, co robimy i w jaki sposób możemy wesprzeć osoby w kryzysie bezdomności, jeśli chodzi o MRPiPS, a przede wszystkim Departament Pomocy Społecznej.

Szanowni państwo, myślę, że to jest rzecz wiadoma, że zasady, formy i sposoby generalnie wsparcia osób w kryzysie bezdomności – bo nie wiem, czy państwo wiecie, że unikamy już sformułowania „osoby bezdomne”, mówimy o „osobach w kryzysie bezdomności” – regulują przepisy naszego podstawowego aktu prawnego, jakim jest ustawa o pomocy społecznej. I tam bodaj w art. 7 wymienione są przesłanki, z powodu których możemy udzielić wsparcia, zarówno jeśli chodzi o wsparcie finansowe, jak i niefinansowe. Jedną z tych przesłanek jest właśnie wpisana bezdomność, kryzys bezdomności.

Oprócz tego warto zauważyć i chciałabym zwrócić państwa szczególną uwagę na to, że jeśli chodzi o kwestie walki z bezdomnością, one są zawarte w kilku strategicznych dokumentach. Jednym z nich jest „Krajowy program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030”. Dość długi tytuł, przepraszam. Pozwoliłam sobie przeczytać.

Jeden z rozdziałów tego dokumentu poświęcony jest właśnie zwalczaniu kryzysu, jakim jest bezdomność. Jest to strategia opracowana właśnie przez nasze ministerstwo, MRPiPS. Jest też pewnie państwu znana strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030. Bo jak, drodzy państwo, sami wiecie, dzisiaj idziemy w kierunku szeroko rozumianych usług społecznych, o czym też wspominał pan minister.

W tym dokumencie – strategii rozwoju – mamy jeden z działów poświęcony właśnie istocie procesu deinstytucjonalizacji, gdzie się mówi o rozwoju m.in. mieszkalnictwa i innych form wsparcia również dla osób będących w kryzysie bezdomności. To, kim jest osoba i czego

dotyczy kryzys bezdomności, czym bezdomność jest, nie będę państwu mówiła, bo wiadomo, że jest to osoba, która na stałe nie ma ani prawa, ani też, powiedzmy sobie, może trochę kolokwialnie, ale obrazowo, dachu nad głową, czyli nie ma stałego miejsca zamieszkania i z różnych przyczyn znalazła się w takiej, a nie innej sytuacji.

Natomiast chcę też państwu powiedzieć, że przepisy naszej ustawy – ustawy o pomocy społecznej – obligują i gminy, i powiaty do udzielania bezwzględnie pomocy osobom, które znalazły się w kryzysie bezdomności. Ja tylko powiem, że jedna z pomocy udzielanej, jeśli chodzi o pomoc finansową, bo takowa też jest, to jest wypłacanie chociażby tzw. specjalnych zasiłków celowych. Bardzo ważną rzeczą są też ośrodki wsparcia, szeroko rozumiane placówki przeznaczone dla osób w kryzysie bezdomności, jak noclegownie i schroniska, również schroniska z usługami opiekuńczymi. To są te miejsca, w których osoby, które wyrażają taką chęć, przebywają, zwłaszcza w newralgicznych momentach, czyli mówię o jesieni i zimie.

Muszę też państwu powiedzieć, że my bardzo często, właściwie co roku albo kilka razy w roku, kiedy zbliża się ten czas zimowy, informujemy i prosimy wydziały polityki społecznej poszczególnych szesnastu województw o to, aby alarmować, informować o tym, żeby szczególnie uwagę przywiązać do tych osób będących w kryzysie bezdomności. Chcę też państwu powiedzieć, zanim oddam głos, że istotną rolę odgrywają takie punkty pomocy doraźnej, czyli jakieś jadalnie, łaźnie, pralnie, punkty wydawania żywności. Ja sama nie tak dawno jeszcze pracowałam w samorządzie, w którym faktycznie właściwie całorocznie mieliśmy takie punkty uruchomione. Niemniej faktycznie w newralgicznym momencie zyskiwały na znaczeniu.

Oczywiście, jeżeli będą jakieś pytania, to jestem do państwa dyspozycji, ale muszę też powiedzieć o bardzo ważnej kwestii.

Pod koniec czerwca, dokładnie bodaj 27 czerwca ubiegłego roku 2024, został powołany zarządzeniem ministra rodziny, pracy i polityki społecznej zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej. Został on podzielony na sześć grup tematycznych i członkami tego zespołu są w dużej mierze przedstawiciele strony społecznej, NGO-sów i jednostek samorządu, które znają temat kryzysu bezdomności niemalże od podszewki i również zgłaszają postulaty dotyczące zmian albo dotyczące likwidowania wszelkich barier, zapisów ustawowych, tak aby wyjść szerzej naprzeciw osobom w kryzysie bezdomności. Wyjść naprzeciw oczywiście każdemu mieszkańcowi, ale dzisiaj spotykamy się, ażeby mówić głównie o tych osobach będących w kryzysie bezdomności.

To tak tytułem wstępu. Oddam teraz głos panu Krzysztofowi, który opowie o tym, co faktycznie robimy, jakie programy uruchamiamy, jakie mamy dalsze plany i z kim współpracujemy, jeśli chodzi o zwalczanie kryzysu bezdomności. Oczywiście jeżeli będą jakieś pytania, to jesteśmy do państwa dyspozycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

Dziękuję serdecznie.

Proszę w takim razie o zabranie głosu pana Krzysztofa Gasparskiego.

Główny specjalista w Departamencie Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Krzysztof Gasparski:

Dobrze, dziękuję bardzo.

Witam, dzień dobry, pani przewodnicząca i wszyscy państwo. Pani dyrektor powiedziała bardzo ładny wstęp, wszystkie kluczowe informacje odnośnie do funkcjonowania całego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności. Mogę powiedzieć, że ministerstwo w zeszłym roku przeprowadziło ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych. Badanie było przeprowadzone w lutym, w nocy z 28 na 29 lutego. Celowo było to przeprowadzone zimą, żeby było łatwiej dotrzeć do jak największej liczby osób w kryzysie bezdomności, gdyż zazwyczaj w tym okresie przebywają w schroniskach, w różnych placówkach opieki. Badanie było oczywiście przeprowadzone we współpracy z województwami, z gminami. W każdym województwie powoływaliśmy koordynatora badania. W gminie był gminny koordynator badania.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

Jakby pan mógł troszeczkę bliżej przysunąć mikrofon, całe urządzenie na skraj stołu, to będzie panu wygodniej.

Główny specjalista w MRPiPS Krzysztof Gasparski:

OK. Dobrze. Teraz dobrze.

W wyniku badania, zmierzając do konkluzji, zdiagnozowano ponad 31 tys. osób w kryzysie bezdomności, dokładnie 31 042 osoby. Proporcje według płci rozkładały się: 80% z tego to byli mężczyźni, 20% – kobiety. W porównaniu z danymi z poprzednich lat – mamy dane na przestrzeni ostatnich siedmiu lat – liczba tych osób waha się między 30 tys. a 33 tys. Co ciekawe, nastąpił wzrost liczby kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.

Wśród głównych przyczyn bezdomności według badania pierwszym czynnikiem jest uzależnienie od alkoholu. Podało go 19% badanych. Drugim był konflikt rodzinny – 17%, trzecim powodem była eksmisja, wymeldowanie z mieszkania jako powód podało 11%. Do pozostałych znaczących kluczowych przyczyn kryzysu bezdomności należą, jak wskazały badane osoby, rozpad związku – 8%, bezrobocie, utrata pracy – 7% oraz zły stan zdrowia, niepełnosprawność – 7%. Oczywiście dysponujemy w ministerstwie bardziej szczegółowymi danymi, ale to takie najważniejsze.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

To ja od razu dopytam, czy macie państwo wskazane w tym badaniu, jaki odsetek tych osób to osoby w kryzysie na przykład zdrowia psychicznego?

Główny specjalista w MRPiPS Krzysztof Gasparski:

W kryzysie zdrowia psychicznego? Wydaje mi się, że mamy po prostu... Wydaje mi się, że nie mamy aż tak szczegółowego rozróżnienia. Musiałbym sprawdzić jeszcze pytania.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

Wie pan co, bo i tak będziemy bardzo serdecznie prosili o to, żeby po dzisiejszym spotkaniu przesłać nam wszelkie materiały, jakie państwo mają w tym zakresie, do Komisji, do sekretariatu, to my sobie jeszcze ewentualnie wyszukamy.

Główny specjalista w MRPiPS Krzysztof Gasparski:

Dobrze.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

Ja tylko chciałam tak dopytać, bo myślałam, że może pan ma to wyszczególnione. Ale spokojnie.

Główny specjalista w MRPiPS Krzysztof Gasparski:

Bo mam też tabelę szczegółową, ale musiałbym uruchomić komputer. Dobrze.

Jak pani dyrektor wspomniała, mamy również różnego rodzaju programy w ministerstwie, które są nastawione na wsparcie osób w kryzysie bezdomności. Takim głównym, można powiedzieć, sztandarowym programem, który realizuje nasze ministerstwo, jest program „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”. Ten program jest realizowany z powodzeniem od wielu lat. Jego realizacja wynika również z ustawy o pomocy społecznej. Głównym celem programu jest inspirowanie i wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności, inspirowanie do wdrażania nowych metod pracy z osobami bezdomnymi oraz programów aktywizacji społecznej zawodowej tych osób.

Inicjatywa ta ma charakter uzupełniający wobec ustawowych obowiązków samorządu, bo tak jak pani dyrektor podkreśliła, właściwie to głównie na gminie, jako takiej podstawowej jednostce samorządu terytorialnego, spoczywa w pierwszej kolejności pomoc takiej osobie. Nasz program ma więc charakter uzupełniający, a także wspiera działalność podmiotów pozarządowych funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej. W zeszłym roku program był dofinansowany w wysokości 5,5 mln zł, dofinansowano 44 przedsięwzięcia. W tym roku nastąpiło znaczne zwiększenie programu. Dofinansowanie wyszło ponad 10,5 mln zł, tak że prawie dwukrotnie zostały zwiększone środki. Są to środki wyłącznie krajowe, które były w dyspozycji ministra rodziny, pracy i polityki społecznej.

Program składa się z czterech modułów. Jeden moduł dotyczy profilaktyki, drugi moduł – wsparcia osób bezdomnych, trzeci – wsparcia pozainstytucjonalnego, czyli to jest właśnie to rozwiązanie mieszkaniowe, i czwarty – innowacyjność i współpraca. Tak że teraz właśnie jest ogłoszony konkurs i w tym momencie de facto odbywa się przyjmowanie wniosków. Wnioski mają być rozliczone do końca roku.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

To ja od razu zapytam, czy to dla organizacji pozarządowych czy samorządy też?

Główny specjalista w MRPiPS Krzysztof Gasparski:

Konkurs jest otwarty.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgódzka (KO):

Nie ma ograniczeń?

Główny specjalista w MRPiPS Krzysztof Gasparski:

Nie ma ograniczeń.

Jeżeli chodzi o schroniska dla osób bezdomnych i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, to prowadzą je zarówno samorządy, jak i organizacje pozarządowe. Oczywiście samorządy zlecają te zadania jednostkom, organizacjom pozarządowym, więc dużo jest takich schronisk prowadzonych przez organizacje pozarządowe, też takie, wydaje mi się, znane, jak Monar czy Caritas. To są takie najbardziej znane.

Jeszcze może wróć, ponieważ wymieniamy tu wsparcie pozainstytucjonalne. Pani dyrektor też mówiła o tej strategii, gdzie są zapisy odnośnie do deinstytucjonalizacji. Warto podkreślić, że w naszej ustawie w art. 53 jest mowa o mieszkaniach treningowych i wspomaganych. Jest to zgodne z najnowszą tendencją wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności. Wywodzi się to z Ameryki. To jest takie pojęcie *housing first*, czyli najpierw mieszkanie. Zgodnie z tym nurtem, można to tak określić, gminy mogą przeznaczać mieszkania, mogą one być wynajmowane przez organizacje pozarządowe jako mieszkania treningowe, które wspierają osoby w kryzysie bezdomności, uczą je jakby od nowa życia – w cudzysłowie – „na swoim”. A jeżeli chodzi o mieszkania wspomagane, to są mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności, również z niepełnosprawnościami. Tam w tych mieszkaniach, poza tym, że te osoby uczą się od nowa samodzielności, to jeszcze otrzymują dodatkowe wsparcie, które jest wymagane z racji ich stanu zdrowia.

Mogę też jeszcze powiedzieć, jeżeli chodzi o jakieś prawne aspekty, na przykład jeżeli chodzi o schroniska dla osób bezdomnych i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, to te osoby kierowane są do tych placówek na podstawie decyzji administracyjnych. Takie osoby mogą być, ale nie muszą, objęte indywidualnym planem wychodzenia z bezdomności. Poza tym, tak jak pani dyrektor wspomniała, jeszcze funkcjonują noclegownie oraz ogrzewalnie, do których osoby w kryzysie bezdomności mogą po prostu przyjść. Do ogrzewalni de facto może przyjść każdy, żeby się ogrzać. Nie ma sformalizowanego kierowania do tych placówek.

Mogę jeszcze powiedzieć na przykład, że w zeszłym roku ministerstwo wprowadziło oficjalnie do porządku prawnego zawód streetworkera. Funkcjonuje od 1 stycznia tego roku. Wieloma osobami, które są w kryzysie bezdomności, zajmują się streetworkerzy, którzy działają głównie w organizacjach pozarządowych. Zajmują się na ulicy czy to młodzieżą, czy starszymi osobami, które są w bezdomności ulicznej. Taki zawód więc już oficjalnie funkcjonuje.

Poza tym ministerstwo współpracuje. Deklaracją lizbońską z 2021 r. została powołana europejska platforma do spraw przeciwdziałania bezdomności. Ona się nazywa The European Platform on Combating Homelessness, w skrócie EPOCH. Ta platforma zajmuje się wymianą wiedzy i doświadczeń również pomiędzy państwami członkowskimi UE na temat bezdomności i najlepszych praktyk. Platforma współpracuje z organizacjami międzynarodowymi jako OECD czy FEANTSA. OECD mówi o organizacji współpracy gospodarczej i rozwoju. Organizacja ta w grudniu ubiegłego roku przygotowała taki, można powiedzieć, zestaw narzędzi do najlepszych praktyk zebranych z całego świata, bo OECD wykracza poza UE, odnośnie do działań na rzecz osób w kryzysie bezdomności.

Współpracuje również z międzynarodową organizacją FEANTSA, która działa i zajmuje się tymi osobami bardziej w Europie. Poza tym prace Platformy polegają na tym, że co dwa lata jest spotkanie państw członkowskich na poziomie ministrów. Polska również bierze w nich udział. W tym momencie następuje bardziej pogłębiona dyskusja między państwami członkowskimi w tym kontekście.

To wszystko, dziękuję, bo o dodatkowych działaniach pani dyrektor powiedziała, że co roku dofinansowujemy.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgodzka (KO):

Dobrze, dziękuję serdecznie.

Ja do tych dobrych praktyk, które w tym zakresie działają, chciałabym dodać przykład wrocławski, czyli streetbus. To jest inicjatywa, która już od ponad 6 lat funkcjonuje w mieście. Jest organizowana przez miasto wspólnie z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta, czyli autobus, który zimą wyjeżdża o 19.00 na ulice Wrocławia. To miejski autobus, który został na to przeznaczony. W tym autobusie jest udzielana pomoc medyczna, są streetworkerzy, można zjeść ciepły posiłek. Tak że to jest kolejny krok w kierunku osób w kryzysie bezdomności, które nie chcą, być może się wstydzą albo nie wiedzą, w jaki sposób mogą skorzystać z dostępnej pomocy.

To jest inicjatywa, która wpisała się na stałe w krajobraz Wrocławia i osoby w kryzysie bezdomności chętnie korzystają z tego rozwiązania. Myślę, że to jest jedna z takich inicjatyw, którą być może inne samorządy, dzięki temu zwiększonemu teraz wsparciu, dodatkowym środkom, które zostały przeznaczone, będą mogły realizować. Zatem serdeczne podziękowanie za te zwiększone środki na ten cel.

Dziękuję serdecznie za informację. Kto z państwa chciałby zabrać głos? W takim razie być może pan Edmund Sęderowski, główny specjalista w Departamencie Oświaty i Polityki Społecznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi?

Główny specjalista w Departamencie Oświaty i Polityki Społecznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Edmund Sęderowski:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Musimy stwierdzić, że kryzys bezdomności jako taki na terenach wiejskich nie występuje albo występuje w mniejszym stopniu. Wydaje mi się, że naszych bezdomnych jednak eksportujemy albo wypychamy do miast, gdzie są większe możliwości i gdzie osoby w tym kryzysie mogą uzyskać pomoc.

Jak wszyscy dobrze wiemy, na terenach wiejskich jest też inny model rodziny. Są rodziny wielopokoleniowe, które opiekują się osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi. Rodziny starają się też pomagać sobie nawzajem, nawet nie tylko te najbliższe, ale też dalsze. Jak już powiedziałem, wspieramy wszystkie inicjatywy MRPiPS w tym zakresie, jednak na terenach wiejskich ten problem jest marginalny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgodzka (KO):

Dziękuję serdecznie.

Zgłasza się jeszcze raz pan Krzysztof Gasparski. Proszę bardzo.

Główny specjalista w MRPiPS Krzysztof Gasparski:

Tak, pani przewodnicząca. Dziękuję.

Chciałem w ramach uzupełnienia i w odpowiedzi na pani pytanie. Pani pytała, czy zadawaliśmy pytanie odnośnie do osób, które mają problemy psychiczne. Tak, takie pytanie zostało zadane. Chodzi o to, czy przyczyną bezdomności były choroby, zaburzenie psychiczne lub przyczyny inne niż uzależnienia. Na takie pytanie twierdząco odpowiedziało 3% badanych.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgodzka (KO):

Dziękuję serdecznie.

Pani Maria Milik.

Lekarz inspektor nadzoru orzecznictwa lekarskiego w Biurze Orzecznictwa Lekarskiego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Maria Milik:

Ja jestem z orzecznictwa lekarskiego, więc nie mam bezpośredniego kontaktu z osobami w kryzysie bezdomności, ale tak sobie pomyślałam – nie wiem, czy to jest realne – bo są teraz takie hotele kapsułowe. Może coś w tym rodzaju można by zrobić? Wtedy większa liczba osób bezdomnych mogłaby znaleźć jakieś łóżko. Hotele są pewnie drogie, ale można by może tańszym kosztem?

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgodzka (KO):

Dziękuję serdecznie. Myślę, że jest to jakaś myśl, która mogłaby osoby w kryzysie bezdomności wesprzeć. Zostawiamy to ministerstwu do rozważenia.

Szanowni państwo, czy są jeszcze jakieś głosy ze strony rządowej? Nie widzę. Czy panie posłanki chciałyby zabrać głos? Podtrzymujemy prośbę o przysłanie do sekretariatu Komisji materiałów, żebyśmy mogły się z nimi zapoznać. Bardzo serdecznie dziękuję na przedstawienie informacji.

Osoby w kryzysie bezdomności zasługują na jak największe wsparcie, wrażliwość i empatię, nie tylko ze strony samorządu, ale również ze strony rządowej. To wsparcie dla samorządów jest tu nieodzowne. Przeważająca większość to jednak mężczyźni, więc też myślę, że w tych materiałach, które nam państwo przekażą, będzie geneza problemów. Raz jeszcze podziękowania za zwiększone środki, dzięki którym i organizacje pozarządowe, i samorządy będą mogły pomagać osobom w kryzysie bezdomności.

Pani posłanka, proszę bardzo.

Poseł Lidia Czechak (PiS):

Ja mam tylko takie pytanie doprecyzowujące. Chodzi mi o takie materiały, żebyśmy mogli ewentualnie wskazać takie schroniska.

I jeszcze mam pytanie, bo jako były samorządowiec też miałam bardzo często problemy, jeżeli chodzi o bezdomność. Odsyłaliśmy do miejscowości obok, czyli... Ja jestem z Jarocina, wysyłaliśmy do Pleszewa. Chodzi mi o to, że czasami te osoby wracały ze względu na to, że ośrodek nie przyjmował, bo były niestety pod wpływem alkoholu. Powiem szczerze, że nie bardzo wiedzieliśmy, gdzie później takie osoby kierować, kiedy na przykład schronisko Brata Alberta nie przyjęło ze względu na spożycie i upojenie alkoholowe.

Mam pytanie, gdyby były takie pytania, to czy można by wskazać jakieś ośrodki, które byłyby przystosowane jednocześnie do przyjęcia osoby niestety pod wpływem alkoholu? Bo pan nam wrócił z powrotem i nie ukrywam, że mieszkał w parku przez dość długi czas. Chodzi mi tylko o to, żeby doprecyzować, gdzie te schroniska są, żeby ewentualnie, jak mieszkańcy będą pytać... Bo miałam też sytuację, że zimą zawieźliśmy do Pleszewa, a Pleszew powiedział, że niestety już nie mają miejsc. Udało nam się znaleźć miejsce w Ostrowie, ale to już było takie szukanie. A jakby była stworzona mapa takich ośrodków, łatwiej by było ewentualnie wskazać, żeby szybko te osoby przewieźć.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgodzka (KO):

Dziękuję serdecznie.

Proszę, pani dyrektor.

Zastępca dyrektora departamentu MRPiPS Anna Bielawska-Jutrzenka:

Dziękuję bardzo.

Dziękuję za podniesienie tej bardzo ważnej kwestii, bo ja również w pracy w jednym czy drugim samorządzie spotykałam się z dokładnie takim samym problemem.

Droży państwo, chciałam uzupełnić, że wyniki ogólnopolskiego badania są dostępne na stronie internetowej. Oczywiście prześlemy je państwu, ten cały raport. Natomiast co do tego, co słusznie pani teraz wskazała, to muszę państwu powiedzieć, że w takich miejscach pomocy doraźnej, jakimi są ogrzewalnie, już można przyjmować osoby pod wpływem alkoholu. Bo faktycznie alkohol to też jest choroba i my się z tym spotykamy, mówię jako praktyk, od strony samorządu. Teraz również spotykamy się z takimi uwagami zarówno strony społecznej, jak i samorządowej, że jest to problem.

Z jednej strony kierujemy osoby, one wyrażają chęć i zgodę na to, żeby były skierowane do takiego miejsca, z drugiej strony spotykamy się niejako z murem, ponieważ ta osoba jest pod wpływem czy środków odurzających, czy alkoholu. Wtedy mówi się stop. Zwróćcie państwo uwagę, o czym powiedział pan Krzysztof, że główną przyczyną kryzysu bezdomności jest właśnie uzależnienie od alkoholu. Temu trzeba faktycznie stawić czoła i dokonać zmian, myślę, że też ustawowych, co uczyniliśmy, jeśli chodzi o ogrzewalnie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Jolanta Niezgodzka (KO):

Dziękuję serdecznie.

Szanowni państwo, wobec braku kolejnych zgłoszeń, informuję, że na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia podkomisji. Dziękuję państwu serdecznie. Zamykam posiedzenie podkomisji.